

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

Titvlvs XXII. De poenitentijs, & remissionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

men, quæ coactè impendit, repetere potest; & in dubio animo repetendi maximè in casibus allatis, impedisse censetur.

DECISIO IV.

Ex cons. 4. alias 37. de solution.

- 4 **P**oenitens, qui confessario pecuniam dat, ut ea creditoribus suis occultis satisfaciatur, si confessarius eam in suos vobos bonos, vel malos impenderit, mentitus poenitenti, quod creditoribus suis satisfecit, ab alia satisfactione excusatur, do nec ei confessarij dolus innotuerit, arg. ca. significatur. de pignorib. & confessarius ad satisfaciendum pro eo tenetur; Sin autem Confessarius poenitentem monuerit, quod non satisfecerit, tenetur poenitens ad satisfaciendum, nisi confessarius possit, & velit satisfacere: cum ad restituendum non minus ipse, quam poenitens ex dolo suo obligatur: eo quod subrogatus naturam eius supiat, cui subrogatur, l. cum qui. §. qui iniuriarum, ff. si quis cautionibus.

DECISIO V.

Ex cons. 1. in Nouis, deest in antiq.

- 5 **C**um in stipendiorum taxatione ad hoc, ut sit iusta, debeat inter cetera respici valor rerum ad victum, & vestitum necessarium, qui cum modernis temporibus sit auctus, iniustum est, ut antiqua taxa nunc seruetur; & cum respublikam iure naturali quam diuino, & humano ius officialibus mercedem iustam assignare tenentur, consequenter suffragandi vim habent, & suffragia plura, quam liceat, clā immitrens ad hoc, ut officialibus debitum stipendium augeatur, etsi peccet, quia tamen nullum damnum iniustum Reipub. dat, sed potius honori, & decori illius consult, iniustam mercedis taxationem ad iustam debitam, etsi iniusto modo reducens, ad restitutionem aliquam Reipub. faciendam non obligatur; Sicut qui clam sibi debitum a debitore nolente sibi solvere accipit, etiam si forte accipiendo peccat, quia tamen damnum iniustum ei non infert, restituere non tenetur, ut ait Glof. in c. ius gentium, d. 1. & Nauar. in Man. ca. 17. nu. 112.

DECISIO VI.

Ex cons. 2. in Nouis, deest in antiq.

- 6 **O**fficiatis licet Principis mandatum exequendo, non secundum verba, sed secundum mentem eius non peccet, si tamen ab eo, qui ne iniuste coram Deo puniatur, aliquid dat sponte, quicquam accipiat, danti acceptum restituere tenetur, l. 3. & vlt. ff. de condit. ob turp. cau. & Nauar. in Man. ca. 17. nu. 30.

DECISIO VII.

Ex cons. 3. in Nouis, deest in antiq.

- 7 **C**um iniuria filij redundet in patrem, l. 1. §. iniuria pater si ad penam civilem ob mortē filij, & iniuriam filio illatam agere nequit, ob iniuriam tamen ipsimet patri sic illatam iuste agere valet.

DECISIO VIII.

Ex cons. 6. in Nouis, deest in antiq.

- 8 **D**ammum datum restituere tenetur, qui alteri ignorati uadet, ut creditum exigat, quod suadens sciebat, aut scire debebat esse solutum, ut patet ex Toto. de condit. indeb.

DECISIO IX.

Ex cons. 9. in Nouis, deest in antiq.

- 9 **D**ebitor incertorum, si sit pauper, quamuis illa sibi tantquam pauperi retinere possit, ex Nauar. in Man. ca. 17. nu. 171. quod tamen certis creditoribus debet, illis, si etiam ipsi pauperes sint, restituere tenetur, nisi dilationem ab eis obtineat; quod si habeant creditores vnde viuunt, excusatur debitor non habens ultra necessaria sibi, & familiae suæ, do nec ad pinguiorem fortunam deveniat, quæ si nunquam veniat, omnino excusatur, ut ait præcit. Nauar. in Man. cap. 17. nu. 54. & 62.

TITVLVS XXI.

De Pœnis.

SVMMARIVM.

- 1 Excommunicatio lata in religiosum solemnizantem coniugium non est per Conc. Trid. sublata.
- 2 Damnatus ad carcerem perpetuum cum victu quatuor vnciarum panis, & totidem aquæ, ad mortem damnatus censetur.
- 3 Pœna parochi, cuius culpa parochianus sine poenitentia moritur, est arbitraria.
- 4 Communicans cum suspensio ab oratione, excommunicatio non incurrit.

DECISIO I.

Ex cons. 14. alias 10. de constit.

- 1 **S**acerdos regularis, vel secularis qui alterius parochi sponfos sine illorum parochi licentia solemniter matrimonium coniungere, aut benedicere ausus fuerit, & excommunicationem Clem. 1. de priuileg. & suspensionem ipso iure incurrit; ex Conc. Trid. sess. 24. c. 1. de reform. matr. nec per suspensionem Concil. prædicto additam, excommunicatio ipso iure religioso imposita tollitur: cum lex prior per posteriorem, nisi expressa, aut ei contraria sit, non tollatur; cap. 1. de constit. in 6. & sublatio illius, nec in Trident. exprimitur, nec Concil. Clementina contrariatur.

DECISIO II.

Ex cons. 2. alias 1.

- 2 **D**amnatus ad carcerem perpetuum cum victu quatuor vnciarum panis pro cibo, & totidem aquæ pro potu singulis diebus, ad mortem damnatus censetur: cum regulariter ad vitam sustentandam ista non sufficiant, & morte secuta, damnans irregularis efficitur.

DECISIO III.

Ex cons. 1. alias 22. de parochijs.

- 3 **P**œna parochi, cuius culpa parochianus sine sacramento moritur, arbitraria est, talis tamen mortaliter peccat, & grauiter puniendus est.

DECISIO IV.

Ex cons. 4. alias 55. de sent. excomm.

- 4 **C**ommunicans cum suspensio ab officio, vel oratione, excommunicationem non incurrit, aut irregularitatem, cum id nullo iure sit expressum, irregularitas autem non nisi in casibus a iure expressis contrahitur. c. Is qui de senten. excomm. in 6. & glo. in c. fin. de iur. patron.

TITVLVS XXII.

De poenitentijs, & remissionibus.

SVMMARIVM.

- 1 Naufragorum res, ut eas dominis restituant, vel ignorantes capientes licet non restituant, excommunicationem Bullæ Cænenon incurrun.
- 2 Facultas absoluedi ab omnibus peccatis non est indulgentia, nec per Bullam lubilai reuocata.
- 3 Clausula derogatoria in Bullis posterioribus apposta alias priores annullat.
- 4 Confessarius erga poenitentem rusticum quomodo se gerere debet.
- 5 Odium, & rancorem malum, non iniuriarum actionem quis remittere tenetur.

Locare

- 6 Locare meretrici operas, seu domum, absque consensu in peccatum licet.
- 7 Peccatum unum committit pluries post fornicationem o-senlans.
- 8 Scire quæ quisque Christianus teneat explicite.
- 9 Ignorantia iuris excusat, nisi sit dicitur; vel humani quod quis scire tenetur.
- 10 Consulens superiores credens eos habere sufficientem scientiam, etiamsi erret, non peccat.
- 11 Opinionem eligens quam putat rationi conformem, satisfacit.
- 12 Consulens Doctorem, ubi sunt diuersæ opiniones, sequitur, quam Doctor diffinit.
- 13 Dubitans, agere nequit, nisi ex aliquibus rationibus in alteram partem inclinet.
- 14 Confessiones ut iterabit penitens, quando confessor facultatem eum absoluendi, non habuit.
- 15 Absolui potest, ab omnibus, qui unum, vel alterum peccatum ob ignorantiam linguæ confiteri noluit.
- 16 Confessor periclitans in nauis audiens, nisi integrè confessos, non absoluit.
- 17 Confessarius impedire debet, ne confessio iteretur.
- 18 Episcopus approbatur confessorem eligat, si per Iubilæum absolui velit.
- 19 Penitentiarius Maior presbytericæ occulto publicam penitentiam imponere potest.
- 20 Absolvere nequeunt Mendicantes a reseruatibus episcopis penitentium, etiamsi in urbe confessiones audiant.
- 21 Absolui potest quisque in articulo mortis a quolibet sacerdote, sed consulte a proprio, si haberi poterit.
- 22 Interdictus ut unus de Capitulo, cur potest in sacro sepeliri.
- 23 Eucharistia damnato ad mortem, si ieiunus sit, non est neganda.
- 24 Penitens confessario suo docto credens, a culpa, & pena excusatur, licet ipse erraret.
- 25 Regulares virtute Iubilæi etiam sacerdotibus secularibus confiteri possunt.
- 26 Facultas edendi carnes in diebus ieiuniorum dicenti se Nobilem, & infirmum, valet, etsi nobilis non sit.
- 27 Confessor secundus per Cruciatam electus potest ex causa penitentiam a primo postquam mutare, nō auditis peccatis, pro quibus posita est.
- 28 Cruciatam præsentis anni suscipiens, gratijs præcedentis anni gaudet.
- 29 Cruciatam habentes, oua, aut pisces alternis diebus edere possunt.
- 30 Ieiunare qui non tenetur, potest per Cruciatam in prandio pisces, & in cena edere oua.
- 31 Excommunicatus generaliter ab homine non denunciatus, sicut si a iure, absolui potest.
- 32 Religiosus facultatem habens audiendi omnes ad eum venientes, quid potest.
- 33 Cruciatæ Commissarius quas gratias suspendere valet.
- 34 Negligentia hæredis causare potest, ut anima testatoris in purgatorio detineatur.
- 35 Seruientes heris concubinarijs, an, & quando absolui possunt.
- 36 Cooperando facto malo alterius quando peccatum est.
- 37 Concessio facta ab eo, qui retinet beneficia male obiecta, reiteranda, & quare.
- 38 Peccatum unum in genere moris, quando plures actus externi constituunt.
- 39 Uno impetu, qui eundem peccati actum reiterat, an pluries peccet, aut pluries excommunicetur.
- 40 Confiteri sufficit vltimam speciem peccati necessario con-

fitendam tacendo vltimam peccati necessario non confitendi.

- 41 Aduocati, medici, & quibus consultores non tenentur ob monitoria publicata, reuelare secreta sibi comunicata.
- 42 Casuum reseruatorum relaxationem an episcopus ob largitionem elemosinæ concedere possit.
- 43 Absolutus a reseruatibus rigore Iubilæi, quod intendebat faciendo omnia requisita ad id lucrandum, licet postea omnia non adimpleat, remanet valide absolutus.
- 44 Penitentiarius cathedralis ex sola vi sui officij, a casibus reseruatibus non absoluit.
- 45 Casus reseruatibus episcopo non ideo parochus absolvere potest, quod credat nociturum penitenti, ut ad episcopum mittatur.
- 46 Penitentiam impositam à superiore in absoluteione a casu reseruatibus, inferior mutare potest.
- 47 Papa facultatem absoluendi a casibus reseruatibus episcopo, eo inuito, concedere potest.
- 48 Indulgentia elemosynam porrigentibus, iuste a Papa concedi potest.
- 49 Indulgentia concessa queri non potest, nisi onus ad eam querendam impositum adimpleatur.

DECISIO I.

Ex cons. 1. alias 39. de sent. excom.

NAufragorum bona accipientes animo ea Dominis restituendi, aut ea esse rapta, aut ex naufragio accepta, aut naufragorum fuisse ignorantes, licet restituere nolint, & in mora sint restituendi, excommunicationem quidem a Cœcilio Lateranensi latam, nec reseruatam incurunt; & excommunicamus de raptoribus, in excommunicationem autem Bullæ Cœnæ, quæ eos solum excommunicat cum eius reseruatione, qui rapuerint, aut scienter ipsi sibi acceperint, aut ab alijs rapta, aut accepta scienter acceperint, non incidunt.

DECISIO II.

Ex cons. 2. alias 17.

Facultas à Papa concessa ut visitantes aliquam ecclesiam, & sua peccata confitentes, ab omnibus peccatis, etiam reseruatibus absolui possint, per suspensiones indulgentiarum plenarum in Bullis Iubilæorum fieri solitas non renocatur, cum facultas absoluendi a peccatis reseruatibus alibi, quam in Bulla cœnæ Domini, ab indulgentiis plane diuersa censetur.

DECISIO III.

Clausula derogatoria derogatoriarum a Papa in concessione apposita, ne in Bulla aliqua secutura Prælegio concessio derogetur, nisi de illo priori fiat mentio in posteriori de verba ad verbum per clausulas derogatorias Bullæ posterioris, in qua derogatur omnibus clausulis derogatorijs, quæ alicubi inueniri possint, habendo illas prout de verbo ad verbum expressas, tollitur, ut stylus curiæ obseruat.

DECISIO IV.

Ex cons. 4. [alias.] 12.

3. 12.

Rviticus, qui inter confitendum asserit se a suo parochio non solere, nec solitum esse interrogari de numero peccatorum, nec de speciebus blasphemiarum, sed parochum contentum esse, si ipse penitens dicat solum, Ego Deum & sanctos omnibus vel pluribus, ac pluribus modis blasphemavi, huiusmodi confessiones bona fide factas reiterare non tenetur; obligatur tamen confessarius dictum penitentem interrogare, ut explicet ei verisimilem numerum peccatorum mortalium a se admissorum, quem antea non fuit confessus, nimirum, ut quoties toto vitæ suæ tempore Deum, vel sanctos hoc, vel illo modo blasphemauerit, & sic de alijs

de alijs peccatis, quorum numerum ex præarrata ignorantia nunquam expressit, & penitens eundem verisimilem numerum peccatorum, quem in alijs confessionibus confessus non sit, confiteri tenetur vt patet per Conc. Trifess. 14. c. 5. can. 7. & Nau. in Man. c. 6. nu. 16.

DECISIO V.

Ex consil. 3. alias 3.

Iniuriam passus quamuis odium, & rancorem malum, non tamen iniuriarum actionem ex præcepto remittere tenetur, ex Gl. in ca. si quis contristatus. d. 90. sed neque iniurios amore speciali amare, aut pro ipsis specialiter orare, aut specialis amoris signa eis monstrare, loquendo, conuersando, & alia similia exhibendo, extra casum necessitatis extrema tenetur: vt ait S. Tho. 2. 2. q. 25. ar. 8. & 9. vnde & iniuriam post oblatam satisfactionem remittere renuens absolui debet ex Caic. 2. 2. q. 25. ar. 8. & 9. nisi ex non remittendo iniuriam scandalum aliquod oriretur, aut euidens periculum concipiendi odium & rancorem contra iniuriantem ad quæ uitanda tenetur iniuriam passus de necessitate salutis sue, & nolens id facere confessarius illum absolueri non debet, sicut iure naturali ieiunare tenetur is, qui probabiliter credit se a carnis tentatione victum iri, nisi si ieiunio præmunit, vt colligitur ex S. Th. 2. 2. quest. 137. art. 3.

DECISIO VI.

Ex consil. 6. alias 5.

Pvella quæ meliorem non reperit conditionem, ponentia mercede mentrua, rāquam serua meretrici publice inferuire cogitur, sine peccato, obsequia meretrici, aut alicui alteri peccatori præstare potest, dummodo peccatum illius ipsi non placeat, & obsequia prædicta ob aliquem bonum finem faciat, puta, vt de re, & opera & industria sua, pretium, vel iustam mercedem sibi querat, ex qua honeste viuere possit. Quamuis enim huiusmodi obsequia, & officia peccato valde coniuncta sint non tamen in sese, & supra natura peccata sunt, & ideo ab omni peccato per finem diuisum, & seiunctum separari possunt, ratione cuius ea licite illi præstare queat. ex Nau. in Man. c. 27. nu. 195.

DECISIO VII.

Ex consil. 7. in vtrisque.

Qui cum amica fornicatur, & postea delectationis causa eam multoties deoscularur, sine intentione tamen iterum fornicandi, semel tantum peccare videtur quoad necessitatem confitendi numerum, eo quod illæ omnia oscula consequentia solum fornicationis iam habitæ videntur, vt ait Nau. in Man. c. 6. nu. 8.

DECISIO VIII.

Ex consil. 8. alias 10.

Quilibet Christianus eo ipso quod Christianus est sci re debet de decem fidei articulis, & decem præcepta decalogi, & sancta generalia ecclesiæ præcepta, quod si aliquod officium habet, vel statum, tenetur etiam ea discere quæ ad prædictam officium, vel statum necessaria scitu sunt de præcepto: vel saltem viros doctos, & consiliarios literatos secum habere quoad illas res, in quibus alienum consilium sufficit.

DECISIO IX.

Sciens omnia requisita ad statum suum, si aliquem actum faciat qui est peccatum mortale, quem tamen ipse ex ignorantia mortale esse nesciat, a peccato mortali communiter excusatur, nisi fuerit ignorantia alicuius iuris naturalis vel humani, quod omnes suæ conditionis, ætatis, & status sciunt, vel scire tenentur.

DECISIO X.

Subditus, qui dubitat aliquem actum esse mortalem, superiores suos, scilicet Episcopum, vicarium eius, vel parochum, seu confessarium consulendo, conscientia sue non satisfacit, si illos ita ignorates esse credat, vt illius dubio satisfacere nesciant, secus tamen si bona fide, illos sufficientem scientiam habere credat: tunc enim non peccat etiam si dubium suum ab alijs peritiõibus non interroget, casu etiam, quod alij doctiores reperiantur, cum nemmo in dubijs suis doctiores semper consulere tenetur, sed sufficit idoneus ad ea dissoluenda consulere; maxime si superiores sint, quia pauci sunt eminentes reperi. Immo Theologum vnum qui in loco illo bonus, & doctus communiter reputatur, consulere sufficit.

DECISIO XI.

Consulens varios Doctores, in quibus notabilis excessus in doctrina, & virtute non cognoscitur, si ipsi inter se diuersæ opinionis sint, potest ipse quamcumque velit eligere, dummodo eam quam eligit, probabiliorem, & rationi magis conformem arbitretur.

DECISIO XII.

Consulens vnum Doctorem de dubio, si cõsultus respondeat duas esse de illa re opiniones contrarias, quarum vtraque iuste teneri queat, potest consulens, quæ voluerit illarum sequi: Sin autem cõsultus respondeat vnam illarum opinionum esse veram, & alteram non, etiam si sit communis, tenetur consulens eam sequi, quam Doctor cõsultus definit esse veram, si aliunde ipsi contrarium non constat; Quia cum cõsultum petat, ad illud sequendum, si aliud melius non inuenierit, obligatur, nec potest suo iudicio opinionem, quam cõsultus falsam esse iudicauit, tenere, & sequi.

DECISIO XIII.

Qui actionem aliquam facere vult & tempus illi deest ad consulendum aliquem Theologum de modo, quo illa sine peccato mortali facere debeat verè dubius sit, ita vt non magis in vnam, quam in aliam partem inclinet, illam, donec dubium deponat, facere non debet, & faciendo mortaliter peccat: Sin vero ex aliqua ratione in vnam potius quam aliam partem inclinet scrupulum deponere potest & quod sibi bonum videtur facere sine alia consultatione, defectu commoditatis ad cõsulendum.

DECISIO XIV.

Ex consil. 9. alias 1.

Qui confessus est Sacerdoti quem auctoritatem habere putauerit, cum tamen verè non habuerit, postquam id restituerit, eisdem confessione reiterare tenetur, procurando si possit, quod prædicto confessario facultas fiat confessionem eius audiendi, qua obiecta, satis re confiteri ei omnia peccata quæ antea erat confessus tibi, & præterea addat, quæ postea commisit; & satis est quod confessarius prædictus meminerit illa peccata, vel penitentia, quam pro eis imposuit, vel quod paulo plus aut minus recorder statum vite eius in alijs confessionibus ex Nau. in Man. c. 9. nu. 16.

DECISIO XV.

Ex consil. 10. alias 13.

Qui vnum, vel alterum tantum peccatum confitetur, ita vt a confessario intelligatur, & omnia confiteri velit, & conetur id facere, licet nõ possit proferte propter lingue ignorantiam, ita vt confessarius alia intelligere nequeat ab omnibus peccatis Sacramentaliter absolui potest, vt affirmat Nau. in Man. c. 21. nu. 36.

DE.

DECISIO XVI.

16 Confessarius nautarum, & rectorum periclitantium in nauī confessiones audiens, priusquam perficiant confessiones, aut saltem antequam omnia peccata mortalia sibi tunc occurrentia confiteantur, eos absolueri nō potest, vt alios etiam periclitantes audiat; eo quod cōfessarius iudex est ex Concil. Trid. sess. 14. c. 6. & iudex de rebus quas ignorat, ferre non debet sententiam: l. de qua te. ff. de iud. confessio vero quæ integra nō est omnium peccatorum quæ memoriæ occurrunt, non est legitima, cap. omnis, de penit. & remiss. cum confessio integra, vna sit trium partium integralium Sacramenti penitentiæ, sine quibus illud subsistere nequit.

DECISIO XVII.

Ex consil. 11. alias 27.

17 Confessarius cum possit impedire tenetur ne peccatum sibi confessum iterum committatur, sine reuocatione tamen personarum confitentium.

DECISIO XVIII.

Ex consil. 12. alias 12. de priuileg.

18 Episcopus qui per Iubilæum requirentem vt eligatur confessor approbatus, etiam confessarium approbatum, etiam confessarium approbatum, vt Iubilæum cōsequatur, eligere debet, esto iure communi possit quicumque prouidum, & discretum eligere; c. si. de pen. & remiss. cum forma Iubilæi seruati debeat, ca. cum dilecta. de rescript. Confessarius autem approbatus, & electus virtute Iubilæi, in foro conscientiæ ab excommunicationibus incurfis propter ea quæ continentur in Moribus Pij V. de confidentia, & Gregorij XIII. de conuentione, & alijs rebus, quæ pro gratia, vel iustitia a Papa habenda feruntur, absolueri potest.

DECISIO XIX.

Ex consil. 13. alias 28.

19 Penitentiarius Maior occulto presbytericidæ penitentiam publicam imponere nequit, nec filijs eius inhabilitatem ad beneficia ecclesiastica.

DECISIO XX.

Ex consil. 14. alias 21.

20 Medicantes Romæ comorantes, vbi a Papa eius Vicario nulli sunt casus episcopales, aut eis, aut alijs reuerenti absolueri non possunt extraneam venientem ad ipsos, a casibus Episcopalibus, qui de iure episcopis referuntur, ac quos extra illos ordinarius penitentiæ sibi referunt. Cum enim medicantes presentati, ex indulto Cle. Dudum. de sepult. a peccatis referuntur Episcopo, cui sunt presentati, absolueri nequeant, nisi in id ab eo facultas fiat, multo minus a peccatis extero episcopo referuntur, absolueri valent; Habentes tamen casus Episcopales episcoporum, quibus presentantur, etiam a casibus episcopalibus alijs episcopis referuntur, absolueri possunt, ex Nau. in Man. c. 27. nu. 263.

DECISIO XXI.

Ex consil. 15. alias 23.

21 Existens in articulo mortis a quocunque Sacerdote, a peccatis, & a cœsuris, etiam referuntur absolui potest, vt patet ex Concil. Trid. sess. 14. ca. 7. etiam si presens esset superior, vel proprius sacerdos: cum in articulo mortis nulla sit reseruatio; Consultus tamen faceret, qui presente suo parochio, vel superiore, ab eo potius, quam ab alijs se absolui faceret, vt ait Nau. in Man. c. 26. nu. 16. & c. 27. nu. 272.

DECISIO XXII.

22 Canonici interdicti tanquam vnus de Capitulo, ab hæredibus, vel cognatis, vel amicis in loco sacro sepeliri potest; cum talis non sit nominatim interdictus. Quis enim interdicto capitulo, singuli de capitulo in-

terdicti sint, cap. Romana, §. vniuersitatem de sentent. excommunicat. in 6. & interdicto populo singuli de populo interdicti censentur, & singuli de clero, interdicto clero, cap. si sententia. tit. eod. & licet tamen aliud sit capitulum & aliud singuli de capitulo, cap. Fante. de rescript. & qui non est nominatim interdictus, aut denunciatus in loco sacro sepeliri potest, clement. 1. de sepult. & ibi gl. nec quisquam vitare tenetur excommunicatos, aut interdictos nisi denunciati fuerint, vt habetur ex Extrauag. Ad euitanda, Martini V. c. si capitulum pro interdicto denunciatum sit, singuli tamen de capitulo denunciati, aut nominatim interdicti non censentur.

DECISIO XXIII.

Ex consil. 16. alias 40.

23 Amnato ad mortem adhuc ieiuno post latam, & intimatam sententiæ Sacramentum Eucharistiæ ministrare licet eodem mane, quod occidendus est, ante tres, vel quatuor horas, immo & ante vnā; secus tamen si iā pransus, vel non ieiunus sit, c. Quæritum. 13. q. 2. & gl. ibi. Quamuis enim infirmus, de quo dubitatur, an in crastinum victurus sit, post cibum sumptum etiam vesperi communicare potest, cap. sanè. de celebr. Miss. cap. Quod in te. de pen. & remiss. & ait S. Thom. 4. d. 9. & 12. ex eo quod semper se moriturum breui præuidere non potest; Dam-natus tamen ad mortem, si ieiunus non fuerit, nulla ratione communicare potest, quia se damnandum ad mortem præuidere poterat, idque sibi sua culpa euenturum, & proinde ad damnationem subeundam paratus manere potuit.

DECISIO XXIV.

Ex consil. 7. [alias] 2.

18. deest in Nouis.

24 Scrupulosus iuxta iudicium suum iudicans se esse excommunicatum confessario suo docto, & probo credere tenetur, & se illius iudicio subijcere, & dictis, & responsis eius credens a pœna, & culpa excusatur, etiam si confessarius erraret, & penitens vere excommunicatus esset prout ipse iudicat, & probabiliter in posterum se non esse excommunicatum iudicare, & conscientiam suam tranquillare debet, subijciendo se humiliter iudicio confessarij sui tam in ijs quæ facti, quam quæ iuris sunt; & eius consilio non acquiescens, sed aliorum adhuc consilium querens venialiter peccat, vnde & sic excommunicatus per contritionem generalibus suffragijs Ecclesiæ gaudet, vt sentit Nau. in Man. c. 27. nu. 17. & 18. & saluus erit, si moriatur.

DECISIO XXV.

Ex consil. 19. alias 13. de priuileg.

25 Regulares, ex facultate concessa instar Iubilæi omnibus Christi filijs eligendi idoneos presbyteros seculares, vel cuiusvis ordinis regulares ab ordinario approbatos, quibus peccata sua confiteantur virtute illius facultatis etiam Sacerdotibus secularibus confiteri possunt. Cum enim concessio illa sit generalis cōfidenti secularibus, vel regularibus approbatus generaliter intelligenda est; c. Solite §. si. de rato. & obed. maxime quando cōfessio est favorabilis, & nemini saltem notabiliter præiudicialis, & etiam iuri antiquo conformis: vnde cum quilibet Christianus secundum iura antiqua cuilibet Sacerdoti confiteri poterat, arg. §. ecce. 16. q. 1. & patet ex Concil. Trid. sess. 14. c. 15. de res. & lex, per quam reditur ad ius antiquum, favorabilis, & amplianda sit, & vtile est, vt regulares, aliquando alijs confiteantur, quam confessarijs suis ordinarijs; vt habetur per Cōcil. Trid. sess. 25. c. 10. de reg. etiam regularis, Sacerdoti seculari ab ordinato approbato confiteri potest; præsertim cū eadem ratio suadet, vt nō minus ad seculares approbatos, quam ad regulares similiter approbatos extendatur; Quandoquidē vtrique sunt idonei Sacerdotes, vtrique approbati, & clausula hæc vtroque ratione approbationis parificat. Et quamuis

exemptus, alteri prelato sine consensu proprii regulariter se subdere non possit, fallit tamen, quando se prelato subderet, cui secundum ius antiquum subest, & quando nulli inde preiudicium fit, vt in proposito contingit.

DECISIO XXVI.

Ex consil. 52. alias 4. de claud. despon.

26 **F**acultas & dispensatio de comedendo carnes diebus ieiuniorum, cum adiectione, *extra Quadragesimam*, & de consilio *vtriusque medici*, alicui concessa, & dicenti se nobilem, & infirmum, valet, etiam si nobilis non sit, sed infirmus; cum facultas hec concedi soleat omnibus petentibus, cuiuscunque conditionis sint, cum predictis conditionibus; & sola infirmitas causa sufficiens est petendi, & obtinendi tale privilegium, & ratione infirmitatis, non nobilitatis concedi solet, praesertim cum clausula illa, *de consilio utriusque medici*, non per nobilitatem, sed per solam infirmitatem verificari possit.

DECISIO XXVII.

Ex consil. 21. alias 26.

27 **C**onfessarius secundus per Bullam cruciatam electus, penitentiam a primo impositam, etiam non auditis peccatis, pro quibus imposita fuit, iusta ex causa commutare potest; sufficit enim cognitio causae, quae ad penitentiam commutandam iusta videtur, cum ex iusta causa inferior super lege superioris dispensare poterit, vt ait Nau. in *Ma. prelad. 9. nu. 15.*

DECISIO XXVIII.

Ex consil. 21. alias 17. de priuileg.

28 **C**ruciatam praesentis anni suscipiens, etiam indulgentijs, & gratijs Bullae cruciatae in praeterito anno concessis gaudet, quoad illas clausulas, quae per Bullam posteriorem non sunt sublatae, eo quod gratia semel facta, donec reuocetur, vel suspendatur, durat. Si super gratia, de officio deleg. & si suspendatur, suspensione sublata, tam effectiva remanet, quam ante suspensionem erat, arg. c. Pastoralis, de cau. posses. & propriet. per posterioris autem Bullae acceptionem, priorum Bullarum suspensio tollitur.

DECISIO XXIX.

29 **H**abentes Cruciatam alternis diebus, oua, & lacticia aut pisces comedere possunt, ita vt vno die pisces, & altero oua, & lacticia comedant, in eandem tamen cenam, vel in eodem prandio pisces cum ouis, & lacticijs comedere non licet; quia si pisces sine damno notabili salutis comedere valent, per tenorem Bullae liceat, comedere non possunt; vel si piscibus vesci nequeant sine notabili damno, illos comedendo peccant, cum peccatum sit mortifera, vel notabiliter valde lesura comedere, potentes iuste alia comedere, vt affirmat Nau. in *Ma. c. 15. nu. 13.* & proinde iuste in eodem prandio, vel eadem cena, simul illa comedere non possunt.

DECISIO XXX.

30 **Q**ui a ieiunio excusatur, per Cruciatam in praedio pisces, & in cena oua comedere potest, & e contra; sed non verumque in vno prandio, aut cena; quia contingere potest quod in altera illarum pisces, & in altera oua, & lacticia sine damno salutis comedere possit.

DECISIO XXXI.

Ex consil. 23. alias 47. de sent. excomm.

31 **M**endicantes religiosi ex suis privilegijs, vel confessionarij ordinarij ex privilegio Bullae Cruciatae, ex sententia Nauar. in *Manu. c. 27. nu. 44. 48.* & 150. non solum excommunicatum generaliter ab homine, vel a iure, nondum tamen denunciatum, sed etiam specialiter excommunicatum ab homine, etiam denunciatum, & notorium clericum per confessorum post iustam satisfactionem partis in foro conscientiae absolueri possunt ex predicto Nauar. in *Manu. cap. 16. num. 31.* Cum in dictis privilegijs, & Bullis data

fit potestas generalis indefinita absolueri excommunicatos a iure, vel ab homine, praeterea factis exceptione sine vlla exceptione, & proinde vniuersali equipollet, & omnes comprehendit, cap. Solita, de maior. & obed. & gloss. in cap. vt circa de elect. in 6. Sic autem absolutus sacramenta, & beneficia sibi canonice collata accipere, & cum alijs communicare potest, & alij cum illo, etiam in iudicio, & foro exteriori, eo quod sic absolutus non est verè excommunicatus, nec proinde excommunicatum communicatur, Arg. in delictis. §. 2. ff. de noxalibus.

DECISIO XXXII.

Ex consil. 24. alias 16.

32 **R**eligiosus privilegium habens audiendi confessiones omnium eum in confessorum eligentium, accepta Bulla cruciatam, omnes eum eligentes audire potest; si autem privilegium habet audiendi omnes, qui de licentia ordinarij eum eligerent, non nisi habentes illam, vel accipientes Bullam, (quae illam saltem eminenter continet) audire possit, cum Privilegij tenor seruandus, & non extendendus sit. c. Abbate, de verb. sign. & c. potro, de priu.

DECISIO XXXIII.

Ex consil. 25. alias 15. de priuileg.

33 **C**ruciatam commissarius, non omnes gratias & facultates a sede Apostolica quibuscunque concessas, virtute illius suspendere valet, sed illas solum, quae sunt similes eis, quas Bulla cruciatam concedit, & alias, quae aliquo propinquo respectu acceptionem Bullae cruciatam impedire possunt.

DECISIO XXXIV.

Ex consil. 14. alias 32.

34 **Q**ui testatus est, vt centum Missae celebrarentur pro anima eius post mortem, ex negligentia haereditum, seu executorum, qui eas tardius celebrari faciunt, a penis purgatorij tardius liberatur, quam si maturius ita post mortem fierent; quamuis enim meritum testantis, vel pena animae lucentis in purgatorio, ob culpam haereditum, vel executorum augetur, vel minui non potest, liberatio tamen a penis ex eorum negligentia impeditur, dum ea, quae fieri, aut restitui mandauit facere, & restituere differant, c. in literis, de raptoribus, & S. Thom. Quodl. 6. art. 13. & Nau. in *Man. c. 17. nu. 68.*

DECISIO XXXV.

Ex consil. 4. in Nouis, deest in antiquis.

35 **F**amulari quamuis sine peccato liceat malo, etiam idola, quoad eas, quae nec legi diuinae, nec naturali, nec humanae obligatae contraria sunt, capit. Non semper. & capit. si Dominus. 1. q. 3. illis tamen in illicitis seruire non licet, vnde seruientes heris concubinarijs, deferendo nuncia, mandata & alia sui Domini, & renuendo mandata concubinae, aut comitandae herum illam ad eundem, & illam ad dominum venientem, & vtrique in domo, & mensa, & in alijs similibus inseruendo, peccat, nec nisi Dominum deferendo absolui possunt.

DECISIO XXXVI.

Ex consil. 6. in Nouis, deest in antiquis.

36 **C**ooperatio facta alieno malo tunc vere, vel praesumptiue mortaliter peccat, qui verè, vel praesumptiue facta alterius, quatenus peccatum mortale est, consentit, alias minime.

DECISIO XXXVII.

Ex consil. 9. in Nouis, deest in antiquis.

37 **C**onfessiones ab aliquo factae, qui post irregularitatem incursum sine dispensatione ordinem, aut beneficia accipit, quae multo tempore restant, & interim semper confitentur, & virtute Iubilaei absoluitur, cum sine debita attritione fiant, reiterandae sunt, si uictusque beneficiorum sic acquiritorum in quibus ius nullum habet, restitueri tenentur, nec virtute Iubilaei ab irregularitate dispensatus censetur.

DE-

DECISIO XXXVIII.

Ex consil. 14. in Nouis deest in antiquo habetur tamen ad verbum in Manuali auctoribus c. 6. nu. 16. 17. & 18.

Peccatum vnum in genere moris plures actus exteri in vnum tendentes faciunt, sicut & actus peccatum ipsum principale antecedentes, & consequentes constituant; ad quos omnes licet oblatio virtualiter saltem se extendere debet, quod ad obligationem tamen confitendi numerum, & ad preteritis statum cognoscendum, actum principalem confiteri sufficit.

DECISIO XXXIX.

Vno impetu qui eundem peccati actum reiterat, pluribus puta iectibus simul sacerdotem percutiendo, vnam solum excommunicationem incurrit, cum pro causa de sen. excomm. & vnicuique peccatum committitur, sicut & qui pluries idem replicat verbum iniuriosum, puta appellando, tertium quater furem aut latronem, arg. c. Lotharius iuncta. gl. in verb. appell. 3. q. 2. quod si persona, quibus iniuriatur, puta, tres, aut quatuor sint, vel quas male concupiscit, puta si concupiscit viduam, virginem, nuptiam, vel facta ipsa, seu verba iniuriosa sint plura distincta, puta quod sit fur, falsarius, hereticus, peccata iuxta personarum, aut iniuriarum numerum multiplicari censentur; nisi forte, persona illa plures, vt vnum corpus, & vnica persona reputentur; tunc enim vnicuique solum peccatum erit: vnde qui blasphemat S. Petrum, & omnes Apostolos, duas solum blasphemias perpetrat; Et qui vnam domum vult comburere; vnum solum peccatum committit, & non tot, quot ibi sunt personae.

DECISIO XL.

Ex consil. 5. in Nouis. deest in antiquis.

Vnum peccatum semel legitime confessum nemo villo iure iterum confiteri teneatur, poenitens, quae putatur virgo, & tamen alias peccatum molliciei commisit, de quo confessus fuit, si deinde aliud peccatum carnis cum viro committat, confessario interroganti, an virgo esset, vt fiat vltimam speciem peccati, puta, an stuprum, vel simplex fornicatio sit, sicque legitimam poenitentiam imponat, se antea corruptam fuisse respondere non tenetur; Immo peccatum prius confessum, non solum tacere, sed etiam negare potest poenitens, commississe, intelligendo intra se, quod non fuit corrupta, ita vt teneatur illud confiteri, & sufficit confiteri vltimam speciem peccati necessario confitendam, tacendo speciem vltimam peccati, non necessario confitendam, qualis est prior corruptio, quam antea legitime confessus sit.

DECISIO XLI.

Ex consil. 16. in Nouis, deest in antiquis.

Aduocati, medici, & quibus consultores, patres spirituales, & similes secreta sibi communicata ita celare tenentur, vt nec ad praecipuum superioris concedentis monitorium sub poena excommunicationis dicendi aliqui quod certo verum esse nouerint, ea reuelare tenentur, nec tacendo excommunicationem incurruni ex Nauarr. in Manual. cap. 25. nu. 62.

DECISIO XLII.

Ex consil. 18. in Nouis, deest in antiquis.

Casuum reueruatorum relaxationem etsi Papa per Bullam Cruciatam ex iustis causis, certa elemosina, iuuuantibus bellum aut aliud pium opus concedere possit; episcopus tamen id concedere nequit, sicut interdictum suum etsi episcopus tollere, vel suspendere possit; attamen vt eo durante quis etiam inanis clausis sacro intersit, concedere non valet, cum inferior in lege superioris dispensare non possit, inferior. d. 25. & lege Pape, qui est superior lege ordinariorum, interdictum etiam ab ordinario latum, seruari iubetur c. Quod in te de poenit. & remis. & c. Alma mater. de sent. excomm. in 6.

DECISIO XLIII.

Ex consil. 16. in Nouis. deest in antiquis.

Cum confessus semel peccata sua, & absolutus, ea iterum confiteri non teneatur, & absolutio absolutae & non conditionaliter impendatur, ex Nau. in Man. c. 9. nu. 1. qui die Lunae legitime confitetur, & ab omnibus casibus reueruatis virtute Iubilaei absoluitur, cum proposito firmo faciendi omnia requisita ad querendam indulgentiam, & postea ieiunat feria quarta, non curans deinde ferijs sexta, & sabbato ieiunare, aut orare, aut die Dominica comunicare, vt tenetur, quamuis indulgentiam non lucratur, ita tamen valide a peccatis reueruatis absolutus est, vt illa iterum confiteri non teneatur. Secus tamen, quando tali fraude uteretur, vt solum a reueruatis absolueretur, tunc enim nec legitime confessus, nec a reueruatis, vel non reueruatis absolutus esset, quia confessio eius integra non esset, eo quod peccatum illud fraudandi commissum taceret.

DECISIO XLIV.

Ex consil. 20. in Nouis, deest in antiquis.

Quoniam a iure antiquo recedendum non est, nisi quatenus noue id statuitur, l. praecipimus, C. de appell. nihilque de casuum reueruatorum absolutione nouo iure decretum sit, poenitentiam ad formam Conc. Tri. sess. 24. ca. 8. de refo. a casibus episcopo reueruatis, vi officij sui absolueri non potest.

DECISIO XLV.

Ex consil. 24. in Nouis, deest in antiquis.

Procurator, sicut non competit regulariter potestas iudicandi, an hic, vel ille casus reueruatus episcopo sit, vel non sit ei remittendus, ita nec casus episcopo reueruatos ideo absolueri valet, quod credat fore nociturum poenitenti, si illum ad episcopum remittat.

DECISIO XLVI.

Ex consil. 25. in Nouis, deest in antiquis.

Poenitentiam a superiore in absolutione a peccato reueruato impositam, etsi inferior, adueniente necessitate, vel utilitate ob praesumptam mentem superioris commutare possit; poenitentiam tamen in commutatione, vel dispensatione voti iniunctam mutare non valet.

DECISIO XLVII.

Ex consil. 30. in Nouis, deest in antiquis.

Cum Papa super omnes Christianos iurisdictionem immediatam a Deo quoad omnia spiritualia habeat, extra vnam sanctam de maior. & obed. absoluendi a casibus episcopis reueruatis cuiuslibet Sacerdoti facultatem, iniuris episcopis, concedere poterit.

DECISIO XLVIII.

Ex consil. 34. in Nouis, deest in antiquis.

Indulgentia non ieiunantibus, & orantibus, solum verum etiam elemosynam porrigentibus a Papa concedi potest, cum ipsa opus pium, & satisfactorium sit.

DECISIO XLIX.

Ex consil. 35. in Nouis, deest in antiquis.

Indulgentia concessa, cum sit quaedam dispensatio, & sic odiosa & stricte interpretanda, ex Palud. 4. d. 20. q. 4. dari non potest, nisi onus ad eam querendam impositum adimpleatur; adeo vt nec vnus dies, nec vnus locus pro alio a parte etiam ex causa iusti impedimenti subrogari poterit: vnde cui concessum est, vt indulgentiam lucraretur, si octavo quoquo die confiteatur, & die Dominico communicet; si ob iustam aliquam causam loco diei Dominicae, alio hebdomadae die communicet, indulgentiam non lucratur. Idque non solum quod a proprio, & pleno sensu verborum recedendum non sit, nisi aliud de mente dispensantis coniter, l. Non aliter. ff. de legat. 3. Sed etiam quod maior ratio concessionem indulgentiae communicati diei Dominicae, ob diei illius celebritatem, quam alio die feriato suadere videtur, Arg. ca. Quotidie. de consec. dist. N 3 TI.